

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w 2015 r.

- **Państwo członkowskie:** Rzeczpospolita Polska (PL)
- **Nazwa Programu Operacyjnego i nr CCI:** Pomoc Żywnościowa, 2014PL05FMOP001
- **Okres, za który składane jest niniejsze sprawozdanie:** 01.01.2015 r.-31.12.2015 r.
- **Data konsultacji z partnerami społecznymi:** 6 czerwca 2016 r.

1. Informacje wprowadzające ogólne

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest realizowany w Polsce od grudnia 2014 r. Jego wdrażanie przebiega etapowo w formie odrębnych podprogramów. Należy dodać, że poszczególne podprogramy nie pokrywają się z latami budżetowymi.

Pierwszy, krótki trzymiesięczny podprogram wdrażany był w okresie od grudnia 2014 r. do lutego 2015 r. Dane odnoszące się do grudnia 2014 r. zostały przekazane do Komisji Europejskiej w sprawozdaniu rocznym za 2014 r. w dniu 29.06.2015 r. W 2015 r. w okresie od maja do grudnia wdrażany był Podprogram 2015, przy czym będzie on realizowany do końca czerwca 2016 r. W związku z powyższym, dane przedstawione w niniejszym sprawozdaniu odnoszą się do następujących okresów: styczeń-luty 2015 r. oraz maj-grudzień 2015 r. Niektóre informacje odnoszą się również do 2016 r.

Należy podkreślić, że instytucje odpowiedzialne za wdrażanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w Polsce pomyślnie przeszły procedurę audytu desygnacyjnego w styczniu 2016 r.

2. Wdrażanie

2.1. Informacje w zakresie wdrażania programu odwołujące się do wspólnych wskaźników dotyczących częściowo lub w pełni zakończonych operacji

W PO PŻ przewidziano następujące 3 typy operacji:

- I. Zakup żywności przez ARR w procedurze zamówień publicznych
- II. Dystrybucja żywności wraz ze środkami towarzyszącymi
- III. Pomoc techniczna

2.1.1. Dystrybucja produktów żywnościowych

W styczniu i lutym 2015 r. organizacje partnerskie kontynuowały rozpoczętą w grudniu 2014 r. dystrybucję 5 artykułów spożywczych w ramach Podprogramu 2014, tj. makaron świderki, mleko UHT, mielonka wieprzowa, cukier biały i olej rzepakowy. W ramach Podprogramu 2015 przeprowadzono dwa postępowania przetargowe na zakup żywności. Dystrybuowane były następujące produkty:

- produkty skrobiowe: makaron świderki, ryż biały, kasza jęczmienna, płatki kukurydziane, kawa zbożowa;
- produkty owocowe i warzywne: groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, dżem truskawkowy, sok jabłkowy;
- produkty mięsne: mielonka wieprzowa, klopsiki w sosie własnym;
- produkty mleczne: mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający, ser topiony;
- cukier biały;
- olej rzepakowy.

W dystrybucję żywności w 2015 r. zaangażowane były 3 ogólnopolskie organizacje partnerskie: Federacja Polskich Banków Żywności (FPBŻ), Polski Komitet Pomocy Społecznej (PKPS) oraz Polski Czerwony Krzyż (PCK). Należy dodać, że w okresie styczeń-luty 2015 r. w procesie dystrybucji uczestniczyła również Caritas Polska (w ramach Podprogramu 2014), jednakże nie przystąpiła do Podprogramu 2015.

W okresie styczeń-luty 2015 r. za dystrybucję żywności odpowiedzialnych było **95 OPR** oraz **2 512 OPL**.

Organizacje partnerskie w okresie styczeń-luty 2015 r.			
Organizacja	Liczba OPR	Liczba OPL	Razem w sieci danej organizacji
Caritas Polska	35	1 337	1 372
Federacja Polskich Banków Żywności	31	934	965
Polski Komitet Pomocy Społecznej	23	216	239
Polski Czerwony Krzyż	6	25	31
Razem	95	2 512	2 607

W okresie maj-grudzień 2015 r. za dystrybucję żywności odpowiadały **69 OPR** (banki żywności, oddziały okręgowe PKPS/PCK) oraz **1 439 OPL** (m.in. lokalne stowarzyszenia i fundacje, oddziały rejonowe PKPS/PCK).

Organizacje partnerskie w okresie maj-grudzień 2015 r.			
Organizacja	Liczba OPR	Liczba OPL	Razem w sieci danej organizacji
Federacja Polskich Banków Żywności	32	1 154	1 186
Polski Komitet Pomocy Społecznej	28	250	278
Polski Czerwony Krzyż	9	35	44
Razem	69	1 439	1 508

We wrześniu 2015 r. przeprowadzono konkurs na wybór organizacji partnerskich o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym na potrzeby Podprogramu 2016. Warto dodać, że w marcu 2016 r. przeprowadzono również konkurs uzupełniający, w wyniku którego do realizacji Podprogramu 2016 przystąpi ponownie Caritas Polska, która jako jedyna złożyła ofertę w konkursie.

2.1.2. Działania towarzyszące

W ramach Podprogramu 2015 organizacje partnerskie realizowały działania towarzyszące, zgodnie z Programem Operacyjnym objęte dofinansowaniem ryczałtowym, mające na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w prowadzeniu gospodarstwa domowego, obejmujące warsztaty kulinarne prezentujące sposoby przygotowywania posiłków i wykorzystania artykułów spożywczych, warsztaty dietetyczne i w zakresie zdrowego żywienia, warsztaty edukacyjne, propagujące zasady zdrowego odżywiania i przeciwdziałanie marnotrawieniu żywności oraz warsztaty edukacji ekonomicznej z zakresu właściwego zarządzania budżetem domowym.

Zestawienie liczby działań towarzyszących i ich uczestników przedstawiono w poniższej tabeli.

Organizacja	Liczba działań towarzyszących	Liczba osób uczestniczących w działaniach towarzyszących
Federacja Polskich Banków Żywności	2 589	37 193
Polski Komitet Pomocy Społecznej	1 115	20 535
Polski Czerwony Krzyż	221	6 991
Łącznie	3 925	64 719

Łączna liczba działań towarzyszących przeprowadzonych na terenie całego kraju to 3 925. Uczestniczyło w nich łącznie 64 719 osób, co stanowi ok. 4,4 % łącznej liczby osób potrzebujących, które otrzymały pomoc żywnościową w 2015 r. Należy podkreślić, że organizacje partnerskie rozpoczęły realizację działań towarzyszących współfinansowanych ze środków Europejskiego

Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym dopiero od Podprogramu 2015, tj. od maja 2015 r. Według informacji przekazanych przez organizacje partnerskie, średnio działaniami towarzyszącymi obejmowane jest od ok. 10% do 15% odbiorców pomocy żywnościowej. Organizacje partnerskie zwracają uwagę, że zainteresowanie udziałem w działaniach towarzyszących jest bardzo zróżnicowane, ale wykazuje tendencję rosnącą. Zazwyczaj po przewyżczeniu początkowej niechęci czy też obaw, osoby po raz pierwszy uczestniczące w działaniach chętniej zgłaszają się do udziału w kolejnych.

W działaniach towarzyszących w Podprogramie 2015 chętniej uczestniczyły kobiety, stanowiąc aż 73,5% wszystkich uczestników. Dość liczną grupą odbiorców działań towarzyszących były osoby bezrobotne (46,4%). W dalszej kolejności należy wymienić osoby niepełnosprawne (16,4%). Najmniejszy udział odnotowano wśród osób bezdomnych (4,3%) oraz osób obcego pochodzenia (migrantów, przedstawicieli mniejszości narodowych oraz społeczności marginalizowanych - 3,1%). Warto dodać, że w okresie styczeń-luty 2015 r. (Podprogram 2014) organizacje partnerskie prowadziły działania towarzyszące niefinansowane ze środków Funduszu, tj. zajęcia aktywizujące, grupy wsparcia dla osób, wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2.1.3. Zidentyfikowane trudności w wdrażaniu Programu

1) Niedostosowanie podziału ilości żywności na województwa do liczby osób uprawnionych

Organizacje partnerskie zwracały uwagę na kulminację dostaw artykułów spożywczych w IV kwartale 2015 r., co było ściśle związane z mniejszymi odbiorami żywności w okresie letnim oraz dodatkowymi dostawami po rozstrzygnięciu drugiego postępowania przetargowego na zakup żywności. Koncentracja dostaw w niektórych województwach była na tyle duża, że przekraczała możliwości dystrybucji OPR.

Wielokrotnie zgłaszanym problemem był podział ilości żywności przypadającej na poszczególne województwa. W niektórych przypadkach odnotowano nadwyżki żywności w stosunku do liczby uprawnionych osób potrzebujących, w niektórych zaś niedobory. Organizacje partnerskie w niektórych przypadkach nadwyżek żywności, przekazywały je do innych OPL, w obrębie tego samego województwa, które były w stanie podjąć się jej dystrybucji. Organizacje partnerskie wielokrotnie informowały Instytucję Zarządzającą o potrzebie zweryfikowania procentowego podziału wartości pomocy żywnościowej na województwa w kolejnym podprogramie. Należy podkreślić, że na ten problem zwracały uwagę wszystkie ogólnopolskie organizacje partnerskie

realizujące PO PŻ w 2015 r. Dodatkowo w kontekście wycofania się Caritas Polska z realizacji Podprogramu 2015 konieczne było przejście dodatkowej puli żywności do dystrybucji przez trzy organizacje, co stanowiło dla nich znaczące obciążenie oraz wyzwanie pod kątem logistycznym. W związku z tym, wychodząc naprzeciw postulatom organizacji partnerskich, Instytucja Zarządzająca zdecydowała się na wydłużenie okresu dystrybucji w ramach Podprogramu 2015 początkowo od lutego do kwietnia 2016 r., a ostatecznie do końca czerwca 2016 r.

Należy podkreślić, że podział żywności dokonywany w oparciu o wskaźniki przewidziane obecnie w Programie Operacyjnym stwarza ryzyko wystąpienia nadwyżek lub braków żywności w poszczególnych regionach ponieważ nie uwzględnia faktycznej liczby osób uprawnionych do otrzymania pomocy żywnościowej w danym województwie.

W związku z tym Instytucja Zarządzająca wystąpiła 25 listopada 2015 r. do Komisji Europejskiej z propozycją zmiany wskaźników, która uwzględniałaby rzeczywiste potrzeby żywnościowe w poszczególnych województwach.

W piśmie z dnia 21 stycznia 2016 r. Komisja wyraziła opinię, że dystrybucja środków w regionach powinna odzwierciedlać różnice w wielkości grupy docelowej i poziomie zidentyfikowanego ubóstwa, podkreślając jednocześnie, że w sytuacji, w której część ośrodków nie kwalifikuje osób do Programu, głównie przez brak organizacji partnerskich na swoim terenie, zwiększanie nakładów na regiony, gdzie dystrybucja przebiega sprawniej, doprowadzi jedynie do utrwalenia istniejących trudności. Należy podkreślić, że Komisja podtrzymała swoje stanowisko w korespondencji elektronicznej z IZ z marca 2016 r., przed wydaniem Wytycznych dla Podprogramu 2016. W związku z tym Instytucja Zarządzająca podjęła działania mające na celu zaangażowanie nowych organizacji partnerskich na poziomie regionalnym i lokalnym w realizację Programu, co opisano w dalszej części sprawozdania.

2) Niedostatecznie rozwinięta sieć organizacji partnerskich i występowanie tzw. białych plam czyli gmin nieobjętych procesem dystrybucji żywności, ograniczone możliwości operacyjne organizacji partnerskich

W ramach bieżącego monitoringu wdrażania Programu Operacyjnego, Instytucja Zarządzająca wykorzystuje narzędzie sprawozdawcze – Centralną Aplikację Statystyczną (CAS) do pozyskiwania danych bezpośrednio od ośrodków pomocy społecznej. System CAS został zaprojektowany jako narzędzie sprawozdawcze podmiotów tworzących system pomocy społecznej, umożliwia cykliczne przekazywanie sprawozdań jednorazowych do wypełnienia przez właściwe jednostki organizacyjne w formie elektronicznej i przekazywanie ich do IZ. Za pośrednictwem CAS, ośrodki pomocy społecznej informują IZ m.in. o liczbie osób, którym wydano skierowania do pomocy żywnościowej, co

pozwoili na identyfikacj gmin, ktore nie uczestnicza w Programie, tj. nie kieruja osob uprawnionych po odbior zywnosci glownie z powodu braku organizacji partnerskich, ktore moglyby podjac sie dystrybucji.

Zgodnie ze zgromadzonymi danymi, udzial tzw. bialych plam systematycznie maleje – od ok. 38% w czerwcu 2015 r. do 23,3% w kwietniu 2016 r. Z pozyskanych z OPS informacji wynika, ze duze znaczenie w niektorych wojewodztwach miało nieprzystapienie Caritas Polska do Podprogramu 2015, szczegolnie tam gdzie siec organizacji Caritas jest dobrze rozwinieta, np. w wojewodztwie kujawsko-pomorskim W celu wlaczenia nowych organizacji partnerskich w realizacje Programu, Instytucja Zarzadzajaca podjela w 2015 r. dzialania informacyjno-szkoleniowe w regionach, kierowane do organizacji partnerskich, ośrodków pomocy społecznej, majace na celu zapoznanie z zasadami wdrazania Programu. W celu zmniejszenia zasięgu występowania „bialych plam” Instytucja Zarzadzajaca podjela rozmowy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie dotarcia do Lokalnych Grup Dzialania (LGD) w celu wykorzystania tej sieci organizacji pozarzadowych i wlaczenia ich w dzialania PO PZ. Za posrednictwem poczty elektronicznej przekazano informacje do wszystkich LGD na temat mozliwosci zaangażowania sie nowych organizacji pozarzadowych w realizacje PO PZ z prosba o przeslanie ich do wszystkich organizacji zrzeszonych w sieci LGD na terenie calego kraju. Ponadto Instytucja Zarzadzajaca wielokrotnie zwracala sie do wladz samorzadowych z prosba o podjecie dzialan zmierzajacych do zaangażowania nowych organizacji partnerskich na poziomie lokalnym w realizacje Programu, w tym o ewentualne wsparcie w zakresie udostepnienia pomieszczen do wydawania / magazynowania zywnosci.

W lutym 2016 r. zdecydowano o przeprowadzeniu konkursu uzupealnijacego dla organizacji partnerskich na szczeblu ogolnopolskim i ponadregionalnym (miało to miejsce juz w 2016 r.), aby zapewnić bardziej rozbudowana siec dystrybucji w ramach kolejnego Podprogramu 2016.

3) Brak płynności finansowej organizacji partnerskich

Wprowadzenie płatności zaliczkowych dla organizacji było poruszane na forum Zespołu Doradczego do spraw Wdrażania PO PZ w dniu 21 września 2015 r., a następnie na spotkaniu przeglądowym w dniu 22 października 2015 r.

Na spotkaniu 22.10.2015 r. Instytucja Zarzadzajaca zwrócila sie do organizacji partnerskich o przekazanie stanowiska, informujac jednoczesnie, ze faktyczne wprowadzenie ww. płatności będzie możliwe dopiero po zakonczeniu procedury zmiany Rozporzadzenia Ministra Pracy i Polityki Spolecznej z dnia 25 listopada 2014 r. w sprawie szczegolowego przeznaczenia, warunkow i trybu udzielania przez Agencje Rynku Rolnego wyplat w ramach PO PZ, ktora moze potrwać ok. 6 miesiacy. Dzialania wdrozeniowe majace na celu wprowadzenie płatności zaliczkowych zostaly podjete

w 2015 r. w związku z otrzymaniem pozytywnego stanowiska wszystkich ogólnopolskich organizacji partnerskich. Zmiana Rozporządzenia znajduje się obecnie w trakcie procedowania.

4) Potrzeba uproszczenie wymogów wobec organizacji partnerskich

W Wytycznych IZ dla Podprogramu 2016 opracowywanych w 2015 r., zrezygnowano z pozyskiwania od organizacji części danych (np. odejście od algorytmu wyliczania posiłków). Zmniejszeniu uległa częstotliwość zbierania szczegółowych danych: dwa okresy sprawozdawcze dostosowane do wymogów sprawozdawczych Komisji Europejskiej oraz niewielki zakres danych zbieranych dwukrotnie, w celu zapewnienia właściwego nadzoru nad realizacją POPŻ.

W celu zapewnienia, że zapisy Wytycznych w jak największym stopniu odpowiadają specyfice praktycznej realizacji działań prowadzonych przez organizacje partnerskie, Instytucja Zarządzająca uczestniczy w wizytach studyjnych w organizacjach, które są zaangażowane we wdrażanie PO PŻ, aby poznać ich opinie oraz oczekiwania, np. odnośnie konstrukcji poszczególnych załączników a także realiów realizacji pomocy żywnościowej.

5) Usprawnienie procesu dystrybucji i planowania

Aby pomóc organizacjom partnerskim we właściwym planowaniu ilości żywności do dystrybucji w kolejnych Podprogramach, IZ zdecydowała, aby przed wydaniem każdorazowo Wytycznych organizacje przedstawiały prognozy w zakresie liczby osób do objęcia pomocą wraz z planowaną żywnością do przyjęcia.

6) Równoczesność prowadzenia działań wdrożeniowych i programowych w związku z audytem desygnacyjnym

Wdrażanie Funduszu w Polsce rozpoczęto bezpośrednio po zatwierdzeniu Programu Operacyjnego przez Komisję Europejską, czyli w grudniu 2014 r., co w praktyce oznaczało prowadzenie działań operacyjnych równocześnie z budowaniem systemu wdrażania, tzn. tworzeniem procedur, dokumentów wdrożeniowych, budowy systemu informatycznego na potrzeby gromadzenia danych, itp. Warto podkreślić, że o ile pierwszy trzymiesięczny Podprogram 2014 można uznać za pilotażowy, o tyle dopiero Podprogram 2015 umożliwił faktyczne przetestowanie praktycznych aspektów wdrażania oraz identyfikację trudności. Instytucja Zarządzająca na bieżąco reagowała na pojawiające się sygnały, opracowując jednocześnie najważniejsze dokumenty programowe w związku z trwającym audytem desygnacyjnym.

2.1.4. Najczęściej pojawiające się błędy w realizacji zadań przez organizacje partnerskie na podstawie wyników kontroli Agencji Rynku Rolnego

Agencja Rynku Rolnego podczas przeprowadzania kontroli w organizacjach partnerskich zaobserwowała przede wszystkim braki w zgromadzonej dokumentacji dotyczącej przeprowadzonych działań towarzyszących, jak również brak odrębnej dokumentacji dotyczącej poszczególnych przeprowadzonych działań towarzyszących. Ponadto odnotowano przypadki nieprzekazywania informacji przez OPR do ośrodków pomocy społecznej o objęciu osób skierowanych do pomocy żywnościowej działaniami towarzyszącymi, jak również o terminie rozpoczęcia dystrybucji żywności.

Ponadto ARR stwierdziła przypadki braku weryfikacji przez OPR spełniania kryteriów uczestnictwa w PO PŻ przez OPL, a także brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie monitoringu w OPL. Zaobserwowano również słabą widoczność Programu na stronach internetowych organizacji partnerskich, począwszy od braku informacji dotyczącej zaangażowania organizacji w realizację PO PŻ, jak również brak informacji o miejscu i terminach wydawania żywności oraz prowadzenia działań towarzyszących. Poza tym odnotowano przypadki nieścisłości w dokumentacji dotyczącej wydania artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym.

W odniesieniu do transportu zidentyfikowano nieprzestrzeganie zasady konkurencyjności przy wyborze wykonawcy zewnętrznego, a także brak odpowiednich warunków dla transportu żywności. W obszarze magazynowania zaobserwowano przypadki błędów w ewidencji artykułów, nieprzestrzegania zasady „first in, first out”. W tym kontekście należy podkreślić, że na wniosek organizacji partnerskich w Wytycznych na kolejny Podprogram 2016 zasadę „first in, first out” zastąpiono zasadą wydawania artykułów spożywczych w oparciu o termin przydatności do spożycia ponieważ zaobserwowano, że wcześniejsza data dostarczenia do magazynu nie zawsze jest równoznaczna z krótszym terminem przydatności. W niektórych organizacjach zidentyfikowano brak urządzeń chłodniczych, brak odpowiedniego wyposażenia do załadunku i rozładunku artykułów spożywczych, brak ubezpieczenia pomieszczeń magazynowych.

W wyniku kontroli ARR sporządza informacje pokontrolne, a organizacje są zobowiązane do wdrożenia zaleceń pokontrolnych w wyznaczonym terminie oraz do pisemnego poinformowania ARR o realizacji zaleceń. W celu weryfikacji wdrożenia zaleceń przez organizacje, ARR sprawdza dokumenty potwierdzające podjęcie stosownych działań lub przeprowadza kontrolę uzupełniającą.

2.1.5. Działania w zakresie informacji i promocji

Instytucja Zarządzająca wraz z Instytucją Pośredniczącą w 2015 r. realizowała szereg spotkań informacyjno-szkoleniowych dla organizacji partnerskich oraz pracowników ośrodków pomocy społecznej, mających na celu zapoznanie tych podmiotów z zasadami realizacji Programu Operacyjnego, w szczególności wynikającymi z zapisów Wytycznych Instytucji Zarządzającej. Spotkania były realizowane na terenie większości województw, ze szczególnym uwzględnieniem tych regionów, w których odnotowano największą liczbę gmin nieuczestniczących w Programie. Uczestniczyli w nich w charakterze prelegentów zarówno przedstawiciele IZ jak i IP. Dodatkowo Instytucja Zarządzająca zorganizowała spotkania informacyjno-szkoleniowe dla przedstawicieli regionalnych organizacji partnerskich (OPR) tworzących sieć trzech organizacji ogólnopolskich. Ponadto Instytucja Zarządzająca zleciła wykonawcy zewnętrznemu wykonanie projektów plakatów promujących Program. Założono, że projekt ma przede wszystkim w sposób obrazowy informować o tym, w jaki sposób osoba najbardziej potrzebująca może uzyskać pomoc w ramach Programu. Plakat został przekazany w formie drukowanej do wszystkich ośrodków pomocy społecznej, jak również w formie elektronicznej w celu umożliwienia ewentualnego dodruku w razie potrzeby. Z informacji przekazywanych do IZ w bezpośrednich rozmowach telefonicznych wynika, że plakat był pozytywnie oceniany przez pracowników OPS, którzy zaobserwowali w przypadku niektórych gmin zwiększenie liczby uprawnionych osób ubiegających się o skierowanie do pomocy żywnościowej.

2.2. Informacje w zakresie działań i ocena tych działań w świetle zasad wskazanych w art. 5, ust. 6, ust. 11 i ust. 13 rozporządzenia FEAD nr 223/2014 z dn. 11.03.2014 r.

2.2.1. Koordynacja z EFS oraz innymi istotnymi politykami, strategiami i instrumentami unijnymi, a w szczególności z inicjatywami Unii w dziedzinie zdrowia publicznego i zapobiegającymi marnotrawieniu żywności

Podstawę realizacji Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2014-2020 w Polsce stanowi Program Operacyjny „Wiedza – Edukacja – Rozwój” oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych. Działania w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu przewidziano w celu tematycznym 9, przy głównym założeniu, że działania na rzecz włączenia społecznego powinny w rezultacie prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie.

Koordynacja z działaniami finansowanymi z EFS w przypadku PO PŻ występuje wyłącznie w odniesieniu do tzw. działań towarzyszących. W *Wytycznych IZ* umieszczono zapis zobowiązujący OPR i OPL we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, do udzielania odbiorcom pomocy żywnościowej informacji o miejscach, w których mogą one skorzystać z działań w ramach projektów

EFS oraz pomocy w korzystaniu z tych działań. Ponadto organizacje były zobowiązane oceniać w uzgodnieniu z ośrodkami pomocy społecznej, czy poszczególne osoby objęte pomocą żywnościową wymagają wsparcia aktywizacyjnego, a także do informowania odbiorców końcowych PO PŻ o możliwości uzyskania wsparcia z EFS w poszczególnych regionach.

Ze względu na konieczność zapewnienia komplementarności działań w ramach EFS, EFRROW, EFRR i PO PŻ powołano grupę roboczą w ramach Zespołu Doradczego ds. Wdrażania PO PŻ, której zadaniem jest m.in. rekomendowanie zasad współpracy pomiędzy beneficjentami EFS a PO PŻ, w szczególności w obszarze komunikacji, na temat osób korzystających ze wsparcia z tych Funduszy w celu wyeliminowania ryzyka podwójnego finansowania i udzielania tego samego rodzaju wsparcia poszczególnym osobom.

2.2.2. Uwzględnianie i promowanie zasady równości kobiet i mężczyzn oraz problematyki płci na kolejnych etapach przygotowywania, programowania, zarządzania i wdrażania, monitorowania i ewaluacji Funduszu, a także w kampaniach informacyjnych i podnoszących świadomość społeczną oraz w ramach wymiany najlepszych praktyk

Jeśli chodzi o podmioty zaangażowane w realizację Programu, to zarówno zespoły kadrowe w ogólnopolskich organizacjach partnerskich, jak również w instytucjach (IZ, IP, IC, IA) są zróżnicowane pod względem płci.

Ze sprawozdań organizacji partnerskich wynika, że działają one z dbałością o równe traktowanie odbiorców końcowych pomocy żywnościowej, począwszy od informowania o prowadzonych działaniach (terminy wydawania pomocy żywnościowej, terminy i rodzaje prowadzonych działań towarzyszących). Dostęp do działań towarzyszących jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych odbiorców pomocy żywnościowej, a ich forma i treść są przygotowywane w taki sposób, aby odpowiadały na potrzeby uczestników obu płci. Ponadto organizacje partnerskie, kierując się ograniczonymi możliwościami osobistego odbioru ciężkich paczek żywnościowych przez kobiety, zwłaszcza osoby starsze, umożliwiają im odbiór paczki w kilku częściach jednego dnia lub w kolejnym dniu.

2.2.3. Zapobieganie wszelkiej dyskryminacji w dostępie do Funduszu oraz do wspieranych z niego programów i działań ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną

W Wytycznych IZ w pkt 5 *Minimalne standardy dla organizacji partnerskiej regionalnej (OPR) w obszarze administrowania, które dystrybuują artykuły spożywcze bezpośrednio do osób najbardziej potrzebujących* znalazł się zapis o obowiązku zapobiegania wszelkiej dyskryminacji w dostępie do pomocy żywnościowej, ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ogólnopolskie organizacje partnerskie oraz współpracujące z nimi organizacje regionalne i lokalne specjalizują się we wspieraniu osób potrzebujących w ramach swojej statutowej działalności. W związku z tym we wszystkich prowadzonych działaniach kładą szczególny nacisk na poszanowanie godności oraz zasadę równego traktowania. Ze sprawozdań organizacji partnerskich wynika, że promowanie zasady równego traktowania i niedyskryminacji stanowi istotny element edukacyjny w bezpośredniej pracy z osobami potrzebującymi, nie tylko podczas wydawania żywności czy prowadzenia działań towarzyszących. Zidentyfikowane zostały również przykłady szczególnego traktowania niektórych grup odbiorców – kobiety w ciąży, matki z małymi dziećmi, a także osoby niepełnosprawne oraz poruszające się przy pomocy sprzętu ortopedycznego obsługiwane są poza kolejnością podczas wydawania pomocy żywnościowej.

2.2.4. Uwzględnienie aspektów klimatycznych i ekologicznych w szczególności w celu ograniczenia marnotrawienia żywności oraz wybór rodzajów produktów żywnościowych po uwzględnieniu równoważenia diety osób najbardziej potrzebujących

Przeprowadzając postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zakup produktów żywnościowych, przy wyborze produktów kierowano się m.in. ich trwałością – długim okresem przydatności do spożycia, aby zminimalizować ryzyko zmarnowania żywności.

W opisie przedmiotu zamówienia zawarto szczegółowe wymogi dotyczące opakowań artykułów spożywczych objętych zamówieniem, m.in. wykorzystanie papieru jako surowca przyjaznego dla środowiska, relatywnie szybko ulegającego biodegradacji, ponadto nadającego się do przetworzenia i powtórnego wykorzystania. Wymóg możliwości zastosowania recyklingu materiałowego dotyczy wszystkich surowców wykorzystanych do produkcji opakowań dostarczonych artykułów spożywczych, m.in. puszek, kartonów, itp.

W działaniach prowadzonych przez organizacje partnerskie w ramach środków towarzyszących jedną z podstawowych grup warsztatów edukacyjnych stanowią warsztaty przeciwdziałania marnotrawieniu żywności. Wyrazem ograniczania marnotrawienia żywności jest również zaangażowanie organizacji partnerskich w dystrybucję świeżych warzyw i owoców objętych

embargiem Federacji Rosyjskiej w ramach mechanizmu wycofania z rynku produktów nieprzeznaczonych do sprzedaży, przekazywanych nieodpłatnie osobom potrzebującym. Należy podkreślić, że dzięki temu asortyment produktów dostępnych dla osób potrzebujących jest bardziej zróżnicowany. Organizacje pozyskują także żywność z innych źródeł, która z różnych powodów nie zostaje przeznaczona do sprzedaży – np. pieczywo z uszkodzeniami mechanicznymi. W sezonie letnim, zwłaszcza podczas upałów organizacje partnerskie odnotowują nasilenie darowizn od producentów i dystrybutorów przetworów mlecznych. Zapewnienie szybkiej dystrybucji do osób potrzebujących zapobiega ich zmarnowaniu.

Jeśli chodzi o zagospodarowanie odpadów, przede wszystkim opakowań zbiorczych po produktach przeznaczonych do dystrybucji, organizacje partnerskie prowadzą ich segregację i przekazują wyspecjalizowanym firmom do utylizacji zgodnie z zasadami gospodarowania odpadami określonymi przez samorzady lokalne.

2.2.5. Należyte zarządzanie finansami

Zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia, koszt zakupu artykułów spożywczych współfinansowanych ze środków FEAD, stanowi iloczyn ilości artykułu spożywczego i najkorzystniejszej ceny zaproponowanej w ofertach przetargowych. Koszt zakupu odnosi się do towaru dostarczonego do magazynów OPR, tj. obejmuje wartość artykułu spożywczego oraz transportu do magazynów. Zastosowana metoda kalkulacji zapewnia przejrzyste i efektywne wydatkowanie środków z FEAD.

Zgodnie z informacjami zawartymi w sprawozdaniach organizacji partnerskich, wydatki związane z transportem, administrowaniem i magazynowaniem żywności oraz realizacją działań w ramach środków towarzyszących są prowadzone w oparciu o zasady oszczędności, konkurencyjności i skuteczności. Znajduje to odzwierciedlenie m.in. w stosowaniu procedury rozpoznania rynku przy wyborze wykonawcy zewnętrznego. W celu ograniczenia kosztów administracyjnych wiele organizacji korzysta z nieodpłatnej dobrowolnej pomocy ze strony nieetatowych współpracowników oraz wolontariuszy. W miarę możliwości wykorzystywana jest dostępna infrastruktura własna organizacji, np. organizowanie magazynów w obiektach użyczonych nieodpłatnie przez samorzady lokalne, przewożenie żywności z magazynów OPR do OPL samochodami dostawczymi pozostającymi w dyspozycji organizacji, pomoc wolontariuszy w pracach magazynowych, a także współpraca w tym zakresie z zakładami karnymi, placówkami dla osób bezdomnych, organizacjami abstynenckimi, itp., prowadzenie warsztatów w ramach środków towarzyszących nie tylko przez specjalistów zewnętrznych, ale również działaczy społecznych

i pracowników organizacji partnerskich posiadających niezbędne wykształcenie i doświadczenie zawodowe wymagane dla trenerów.

2.2.6. Zasada partnerstwa i zaangażowanie wszystkich zainteresowanych podmiotów

Zgodnie z art. 5, ust. 1 rozporządzenia ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, zasada partnerstwa była i jest realizowana na wszystkich etapach realizacji PO PŻ: w fazie programowania, w fazie wdrażania oraz w fazie monitorowania i ewaluacji.

Przed rozpoczęciem postępowania przetargowego na zakup żywności zostały przeprowadzone konsultacje z udziałem przedstawicieli OPO dotyczące ilości poszczególnych artykułów spożywczych objętych zamówieniem. Stanowiska wyrażone przez OPO reprezentowały również postulaty i opinie OPR oraz OPL prowadzących bezpośrednią dystrybucję żywności wśród najbardziej potrzebujących.

Zarządzeniem nr 2 z 28.01.2015 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej przy IZ MRPiPS został powołany Zespół Doradczy ds. Wdrażania PO PŻ. Do jego zadań należy w szczególności:

- 1) rekomendowanie zmian dotyczących alokacji środków na poszczególne zadania w ramach PO PŻ;
- 2) wydawanie opinii w zakresie poziomu kryteriów dochodowych na dany podprogram;
- 3) okresowe monitorowanie postępu w zakresie realizacji PO PŻ;
- 4) monitorowanie realizacji zasady komplementarności PO PŻ i programów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 5) analizowanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji PO PŻ i ich opiniowanie;
- 6) przedkładanie propozycji zmian oraz opiniowanie zmian w PO PŻ zaproponowanych przez Instytucję Zarządzającą, w tym dotyczących szczegółowych wytycznych obowiązujących w PO PŻ.

Dobór partnerów do Zespołu Doradczego został przeprowadzony w taki sposób, aby zapewnić reprezentatywność właściwych zainteresowanych stron, tj. przedstawicieli władz regionalnych i lokalnych, krajowych instytucji publicznych odpowiedzialnych za stosowanie zasad horyzontalnych, w tym podmiotów do spraw promowania równego traktowania, utworzonych zgodnie z dyrektywą Rady 2000/43/WE, dyrektywą Rady 2004/113/WE oraz dyrektywą 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, a także partnerów społecznych reprezentujących społeczeństwo obywatelskie. Wszyscy partnerzy, których przedstawiciele są członkami Zespołu Doradczego to podmioty działające

w obszarze związanym z wykorzystaniem FEAD, zgodnie z art. 3, ust. 1, pkt. c) rozporządzenia delegowanego KE nr 240/2014.

W ramach Zespołu Doradczego mogą być powoływane grupy robocze pracujące nad poszczególnymi zagadnieniami związanymi z wdrażaniem Programu Operacyjnego. Dotychczas powołane zostały 3 grupy robocze: do spraw opracowania dodatkowego kryterium kwalifikowania do pomocy żywnościowej; do spraw komplementarności PO PŻ z Europejskim Funduszem Społecznym (EFS) oraz Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz do spraw Wytycznych. W 2015 r. odbyły się łącznie 4 spotkania grup roboczych, w tym 2 spotkania grupy ds. wskaźnika kwalifikowania oraz po 1 spotkaniu pozostałych grup.

W 2015 r. odbyło się łącznie 5 posiedzeń Zespołu Doradczego, w tym posiedzenie w ramach corocznego spotkania przeglądowego z przedstawicielami Komisji Europejskiej w październiku 2015 r. Głównym tematem posiedzeń była bieżąca realizacja Programu oraz pojawiające się trudności we wdrażaniu. Konsultowane były również istotne zmiany treści dokumentów wdrożeniowych – Wytycznych Instytucji Zarządzającej, itp. W tym ostatnim zakresie istotną rolę odegrała grupa robocza ds. Wytycznych. Warto dodać, że w celu zapewnienia większej reprezentatywności organizacji na szczeblu lokalnym oraz regionalnym, skład Zespołu uległ poszerzeniu o dodatkowych przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej, organizacji partnerskich regionalnych i lokalnych.

Należy podkreślić, że realizacja PO PŻ opiera się w głównej mierze na organizacjach partnerskich regionalnych i lokalnych będących jednostkami organizacyjnymi organizacji partnerskich ogólnopolskich, co znacząco ułatwia proces komunikacji pomiędzy nimi. Cyklicznie organizowane są spotkania OPO z przedstawicielami OPR, które z kolei organizują spotkania z OPL. Podczas spotkań poruszane są takie zagadnienia jak: bieżące problemy we wdrażaniu Programu i sposoby ich rozwiązywania, wyniki kontroli Instytucji Pośredniczącej w OPR i OPL i analiza zaleceń pokontrolnych, indywidualne trudności w bieżącej realizacji PO PŻ przez poszczególne OPR/OPL.

Warto dodać, że praktycznym przykładem realizacji zasady partnerstwa jest uwzględnienie postulatów organizacji pozarządowych w zakresie zmian w asortymencie produktów żywnościowych do dystrybucji w ramach kolejnego Podprogramu 2016. W drugiej połowie 2015 r. IZ otrzymywała wiele pism m.in. od organizacji wyznaniowych z postulatami rozszerzenia asortymentu produktów żywnościowych o produkty rybne oraz drobiowe z uwagi na fakt, że ze względów światopoglądowych i religijnych nie wszystkie osoby potrzebujące są skłonne odbierać produkty zawierające mięso wieprzowe. W związku z tym w ramach Podprogramu 2016 zaplanowano włączenie, poza mięsem

wieprzowym, również produktów rybnych oraz drobiowych, a także rezygnację z dystrybuowanych w ramach Podprogramu 2015 produktów mięsnych, tj. mielonki wieprzowej i klopsików w sosie własnym.

2.3.Wspólne wskaźniki

NR	NAZWA WSKAŹNIKA	2014	2015
1	Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych zaakceptowanych w dokumentach przedstawiających warunki wsparcia działań (EUR)	9 299 521,09	80 003 086,28
2	Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych podczas wdrażania działań (EUR)	0	0
2 a)	Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych podczas wdrażania działań związanych z zapewnieniem pomocy żywnościowej (EUR)	0	0
2 b)	Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych podczas wdrażania działań związanych z zapewnieniem podstawowej pomocy materialnej (EUR)	0	0
3	Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych zgłoszonych Komisji (EUR)	0	0
4	Ilość owoców i warzyw	0	9 209,56
5	Ilość mięsa, jaj, ryb i owoców morza	498,12	8 784,71
6	Ilość mąki, chleba, ziemniaków, ryżu i innych produktów skrobiowych	926,73	16 354,36
7	Ilość cukru	1 246,99	7 576,41
8	Ilość produktów mlecznych	1 241,17	13 843,18
9	Ilość tłuszczów, oleju	619,54	4 469,61

10	Liczba gotowych posiłków i innych produktów żywnościowych (nie ujętych w wyżej wymienionych kategoriach)	0	0
11	Łączna ilość udzielonej pomocy żywnościowej (w tonach) ¹	4 532,55	60 237,83
11 a)	Procentowy udział żywności, w przypadku której w ramach PO pokryto jedynie koszty transportu, dystrybucji i magazynowania	0	0
11 b)	Procentowy udział produktów żywnościowych współfinansowanych przez Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym w łącznej ilości żywności dostarczonej przez organizacje partnerskie	9,9%	60,59%
12	Łączna liczba dostarczonych posiłków całościowo lub częściowo finansowanych w ramach PO	0	336 668
13	Łączna liczba dostarczonych paczek całościowo lub częściowo finansowanych w ramach PO	613 158	6 303 877
14	Łączna liczba osób otrzymujących pomoc żywnościową	374 889 osób	1 678 367 osób
14 a)	Liczba dzieci w wieku 15 lat i poniżej	130 890 osób	542 796 osób
14 b)	Liczba osób w wieku 65 lat i powyżej	20 854 osób	97 883 osób
14 c)	Liczba kobiet	200 843 osób	836 645 osób
14 d)	Liczba migrantów; osób obcego pochodzenia; mniejszości narodowych (w tym społeczności marginalizowane; takie jak Romowie)	4 474 osoby	30 338 osób
14 e)	Liczba osób niepełnosprawnych	54 475 osób	245 516 osób
14 f)	Liczba osób bezdomnych	7 466 osób	34 750 osób

¹ Przyjęto, że 1 tys. l = 1 t

Wyjaśnienia dotyczące tabeli wspólnych wskaźników przedstawionej w pkt. 2.3

- **Wskaźniki wejściowe (1-3)**

Szczegółowe zestawienie danych przedstawiono poniżej:

Operacja	Podmiot	1-Łączna kwota z dokumentów przedstawiających warunki wsparcia działań		2-Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych podczas wdrażania działań ²		3-Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych zgłoszonych Komisji	
		PLN	EUR	PLN	EUR	PLN	EUR
Operacja I	Agencja Rynku Rolnego	302 086 448,71	71 374 739,80	0	0	0	0
Operacja II	Caritas Polska	632 736,61	150 051,37	0	0	0	0
	Federacja Polskich Banków Żywności	18 424 775,60	4 344 953,57	0	0	0	0
	Polski Czerwony Krzyż	1 637 999,06	386 274,98	0	0	0	0
	Polski Komitet Pomocy Społecznej	7 661 402,14	1 806 721,41	0	0	0	0
Operacja III³	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (IZ)	1 087 432,69	254 674,04	0	0	0	0
	Agencja Rynku Rolnego (IP)	6 700 610,00	1 571 769,37	0	0	0	0
	Ministerstwo Finansów (IC)	330 000,00	78 772,11	0	0	0	0
	Ministerstwo Finansów (IA)	150 000,00	35 129,63	0	0	0	0
Razem		338 711 404,81	80 003 086,28	0	0	0	0

Wartości kwot wyrażone w Euro zostały wyliczone zgodnie z kursem PLN/EUR z wykorzystaniem danych Europejskiego Banku Centralnego. W przypadku wskaźnika 1 wykorzystano kurs z miesiąca, w którym podpisana została właściwa umowa/wniosek.

Wskaźnik 2 został sprawozdany na poziomie 0 ponieważ do dnia 31 grudnia 2015 r. żadne kwalifikowane wydatki poniesione przez beneficjentów i zapłacone podczas wdrażania działań nie zostały

² Wskaźnik 2 jest tożsamy ze wskaźnikiem 2a „Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych podczas wdrażania działań związanych z zapewnieniem pomocy żywnościowej”. Wskaźnik 2b „Łączna kwota kwalifikowanych wydatków publicznych poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych podczas wdrażania działań związanych z zapewnieniem podstawowej pomocy materialnej” nie ma zastosowania do Programu Operacyjnego wdrażanego w Polsce.

³ Wskaźniki dotyczące Operacji III „Pomoc techniczna” zostały wliczone do wartości ogółem wskaźników 1 i 2 zgodnie z *Guidance Fiche: Monitoring under FEAD* z dnia 12.05.2015 r.

zgłoszone do certyfikacji przez Instytucję Certyfikującą z uwagi na brak desygacji (procedura została zakończona w styczniu 2016 r.)

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm.

Wartość wskaźnika 3 została sprawozdana na poziomie 0 ponieważ w 2015 r. nie zostały złożone żadne wnioski o płatność do Komisji.

- **Wskaźniki produktu dotyczące dostarczonej pomocy żywnościowej (4-11)**

W 2015 r. dystrybuowane były następujące artykuły żywnościowe:

a) **W okresie styczeń – luty 2015 r.**

owoce i warzywa	mięso, jaja, ryby i owoce morza	mąka, chleb, ziemniaki, ryż i inne produkty skrobiowe	cukier	produkty mleczne	tłuszcze, olej
	mielonka wieprzowa	makaron świderki	cukier biały	mleko UHT	olej rzepakowy

b) **W okresie maj – grudzień 2015 r.**

owoce i warzywa	mięso, jaja, ryby i owoce morza	mąka, chleb, ziemniaki, ryż i inne produkty skrobiowe	cukier	produkty mleczne	tłuszcze, olej
groszek z marchewką	mielonka wieprzowa	makaron świderki	cukier biały	mleko UHT	olej rzepakowy
sok jabłkowy	klopsiki w sosie własnym	ryż biały		ser podpuszczkowy dojrzewający	
koncentrat pomidorowy		kasza jęczmienna		ser topiony	
dżem truskawkowy		płatki kukurydziane			
		kawa zbożowa instant			

Wartości wskaźników wyrażono w tonach, przy czym przyjęto, że 1 tys. litrów to 1 tona.

Należy zaznaczyć, że dobór asortymentu produktów żywnościowych będących przedmiotem dystrybucji jest każdorazowo konsultowany z przedstawicielami organizacji partnerskich. Jednocześnie odnośnie asortymentu warzyw i owoców, należy podkreślić, że świeże warzywa i owoce trafiają do osób potrzebujących z innych źródeł poza Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa.

- **Wskaźnik produktu 11b**

Udział produktów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w łącznej ilości dostarczonej pomocy żywnościowej został wyliczony na podstawie następujących danych przekazanych przez organizacje partnerskie:

L.p.	Organizacja partnerska	Łączna ilość dostarczonej pomocy żywnościowej (t)	Łączna ilość dostarczonej pomocy żywnościowej współfinansowanej z FEAD (t)	Udział dostarczonej pomocy żywnościowej współfinansowanej z FEAD (%)
1	Polski Komitet Pomocy Społecznej	28 483,66	18 138,38	63,68%
2	Federacja Polskich Banków Żywności	67 065,39	35 042,01	52,25%
3	Polski Czerwony Krzyż	3 862,26	3 826,17	99,07%
4	Caritas Polska	5 507,05 ⁴	3 231,27	58,67%
Razem		99 411,31	60 237,83	

Łączna ilość dostarczonej pomocy żywnościowej przez organizacje partnerskie w 2015 r. z uwzględnieniem żywności pozyskiwanej z innych źródeł wyniosła 99 411,31 ton, w tym 60 237,83 ton żywności współfinansowanej z FEAD. W związku z tym udział żywności współfinansowanej z FEAD w łącznej ilości żywności dostarczonej odbiorcom końcowym wynosi **60,59%**

- **Wskaźniki produktu 12-13**

W okresie styczeń-luty 2015 r. organizacje dystrybuowały wyłącznie paczki żywnościowe, zaś w okresie maj-grudzień 2015 r. również posiłki. Łączna liczba paczek, które zostały przekazane osobom potrzebującym w 2015 r. to 6 303 877, w tym 939 691 w okresie od stycznia do lutego 2015 r. oraz 5 364 186 paczek od maja do grudnia 2015 r.

W okresie styczeń-luty 2015 r. definicja paczki żywnościowej dla 1 odbiorcy końcowego obejmowała zestaw 5 artykułów spożywczych z 5 grup towarowych, składający się z następujących artykułów spożywczych: makaron świderki (3 opakowania jednostkowe), mielonka wieprzowa (2 opakowania jednostkowe), cukier biały (2 opakowania jednostkowe), olej rzepakowy (1 opakowanie jednostkowe, mleko UHT (2 opakowania jednostkowe). W tym okresie minimalny limit pomocy żywnościowej określono na poziomie 1 paczki na osobę, a limit maksymalny – 3 paczki (z preferencją dla rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych).

W okresie od maja do grudnia 2015 r., zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej dla Podprogramu 2015, przez paczkę żywnościową dla 1 odbiorcy końcowego należy rozumieć zestaw co

⁴ Dane dotyczące Caritas Polska odnoszą się wyłącznie do okresu styczeń-luty 2015 r.

najmniej 6 rodzajów artykułów spożywczych z co najmniej 3 grup towarowych, przy czym zestaw artykułów spożywczych w Podprogramie 2015 obejmuje:

- 7 opakowań makaronu świderki (500 g),
- 4 opakowania ryżu (1 kg),
- 8 opakowań kaszy jęczmiennej (500 g),
- 4 opakowania kawy zbożowej instant (200 g),
- 3 opakowania płatków kukurydzianych (500 g),
- 8 opakowań mleka UHT (1 l),
- 2 opakowania sera podpuszczkowego dojrzewającego (400 g),
- 12 opakowań sera topionego (100 g),
- 5 opakowań groszku z marchewką (400 g),
- 4 opakowania soku jabłkowego (1 l),
- 7 opakowań koncentratu pomidorowego (160 g),
- 5 opakowań dżemu truskawkowego (390 g),
- 10 opakowań mielonki wieprzowej (400 g),
- 4 opakowania klopsików w sosie własnym (850 g),
- 5 opakowań cukru białego (1 kg),
- 2 opakowania oleju rzepakowego (1 l).

Zgodnie z treścią Wytycznych, pomoc żywnościowa powinna być wydawana osobom najbardziej potrzebującym równomiernie w trakcie całego okresu dystrybucji w Podprogramie 2015, tj. co najmniej w pięciu paczkach żywnościowych.

Od maja do grudnia 2015 r. organizacje partnerskie wydały osobom potrzebującym łączną liczbę 336 668 posiłków. Zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej przez posiłek należy rozumieć każdy posiłek (śniadanie, II śniadanie, obiad – w szczególności gorący posiłek dwudaniowy lub jednodaniowy, podwieczorek, kolacja).

- **Wskaźniki rezultatu dotyczące dostarczonej pomocy żywnościowej (14a-f)**

Jeśli chodzi o udział poszczególnych grup odbiorców końcowych w łącznej liczbie osób potrzebujących objętych wsparciem, nie odnotowano istotnych zmian w porównaniu do danych za 2014 r. Dzieci do 15 roku życia stanowiły ok. 32% odbiorców pomocy, a osoby starsze powyżej 65 roku życia – ok. 6%. W porównaniu z rokiem 2014 nieznacznie zmienił się udział kobiet – z ok. 51% do 49,8%. Osoby niepełnosprawne stanowiły ok. 14,6%, a osoby bezdomne – ok. 2,1%. Najmniejszą grupę osób potrzebujących stanowili migranci, osoby obcego pochodzenia, mniejszości narodowe, w tym społeczności marginalizowane, takie jak Romowie – ok. 1,8%.